

Ontmoetingscentra 3.0

Onderzoek naar de implementatie van drie nieuwe 'op maat' interventies voor mensen met dementie en hun mantelzorgers

Samenvatting onderzoeksresultaten

Doelstellingen

Er zijn relatief weinig interventies op individuele basis om thuiswonende mensen met dementie te ondersteunen om hun potentieel in de samenleving te blijven vervullen en e-Health interventies om mantelzorgers te ondersteunen. Het project Ontmoetingscentra 3.0 onderzocht de implementatie en effectiviteit van het geïndividualiseerde Ontmoetingscentra programma (OC3.0) bestaande uit

- DemenTalent (een interventie waarbij mensen met dementie op basis van hun talenten actief worden als vrijwilligers in de samenleving),
- Dementelcoach (telefonische coaching) en
- STAR e-learning voor mantelzorgers

Methode

De nieuwe interventies werden eerst gekoppeld aan ontmoetingscentra. Daarna werd het effect onderzocht in een zogenaamd verkenkend, gerandomiseerd, gecontroleerd onderzoek met voor- en name-tingen (op maand 0 en 6). Er werden drie groepen vergeleken:

- OC3.0 groep (39 mensen met dementie namen deel aan DemenTalent en 65 mantelzorgers ontvingen Dementelcoach of de STAR e-Learning cursus via het Internet),
- reguliere Ontmoetingscentra (54 mensen met dementie en mantelzorgers), en een
- controlegroep (N=189) die geen dagvoorziening gebruikte.

Resultaten

De nieuwe interventies van OC3.0 bleken goed implementeerbaar bij o.m. voldoende personele inzet, samenwerking met verwijzers en steun van Gemeenten ihkv de WMO, en resulteerden in een bredere groep deelnemers die gebruik maakten van de Ontmoetingscentra (o.m. jonger, vaker man en samenwonend, hoger opgeleid en mantelzorgers meer emotioneel belast).

In vergelijking met reguliere Ontmoetingscentra had DemenTalent na zes maanden een middelgroot positief effect op neuropsychiatrische

symptomen (gedrag en stemmingsontregelingen), en deze waren ook minder ernstig. Positief affect van deelnemers verbeterde zowel binnen de DemenTalent groep en de reguliere Ontmoetingscentragroep na zes maanden. Mantelzorgers van DemenTalent deelnemers voelden zich minder belast door de neuropsychiatrische symptomen.

Er werden geen verschillen gevonden in ervaren belasting iha, gevoel van competentie of kwaliteit van leven tussen mantelzorgers die gebruik maakten van OC3.0 of de reguliere Ontmoetingscentra.

Mantelzorgers van DemenTalent-deelnemers en die Dementelcoach of STAR e-Learning gebruikten, waren wel gelukkiger dan mantelzorgers die geen gebruik maakten van een dagvoorziening.

Zowel mensen met dementie als mantelzorgers waren (zeer) tevreden over het nieuwe geïndividualiseerde OC3.0 programma en het reguliere OC-programma. Gemiddeld beoordeelden zij DemenTalent met een 8 en Dementelcoach en STAR e-Learning met een 7,8.

Uit het kosteneffectiviteitsonderzoek bleek dat DemenTalent kosteneffectiever is dan de reguliere ontmoetingscentra voor wat betreft neuropsychiatrische symptomen en Qualys (quality added life years): dus goedkoper en effectiever.

De resultaten laten tevens zien dat er een substantiële kans is (86%) dat Dementelcoach kosteneffectiever is voor wat betreft vermindering van neuropsychiatrische symptomen bij de persoon met dementie (ernst van symptomen en emotionele belasting voor mantelzorger) en (60%) verbetering van gevoel van competentie bij de mantelzorger.

Op basis van de beperkte beschikbare kostendata konden over STAR e-Learning geen conclusies worden getrokken, behalve dat verder onderzoek naar de kosteneffectiviteit hiervan wenselijk is gezien de positieve waardering van de e-cursus.

Conclusie en aanbeveling

OC3.0 kan effectief worden toegepast als alternatief of aanvullend ondersteuningsprogramma van de reguliere Ontmoetingscentra voor een subgroep van mensen met dementie en mantelzorgers die de

voorkeur geven aan geïndividualiseerde activiteiten en ondersteuning buiten het centrum. DemenTalent bleek gunstige effecten te hebben op neuropsychiatrische symptomen (gedrag en stemming) van mensen met dementie en emotionele belasting van mantelzorgers en ook kosteneffectief. Alle OC3.0-interventies (DemenTalent, Dementelcoach en STAR e-Learning) hebben ertoe geleid dat mantelzorgers gelukkiger zijn dan mantelzorgers die *geen* ondersteuning ontvangen. Verdere verspreiding van OC3.0 wordt daarom aanbevolen. Gemeenten wordt aanbevolen dit te ondersteunen, mede ihkv een dementievriendelijke samenleving. Onderzoek op grotere schaal moet uitwijzen of OC3.0 op andere domeinen van kwaliteit van leven effectief is.

Meer informatie: www.ontmoetingscentradementie.nl,

Email: ontmoetingscentra@ggzingeest.nl

Projectpartners Ontmoetingscentra 3.0:

Deze studie werd mede mogelijk gemaakt door:

